Ergonomia toisen kotona tehtävässä työssä

Pirkanmaan hyvinvointialueen
työsuojelutoimikunta 30.11.2026

Mari Kalliomäki, koordinoiva työsuojelupäällikkö
Anu Nyman, koordinoiva henkilöstöpäällikkö

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Lähtökohta: sama laki kuin muuallakin

> *”Toisen kotona tehtävä työ poikkeaa työympäristönä perinteisestä työnantajan tiloissa tehtävästä työstä, mutta työn tekemistä koskevat samat määräykset kuin työnantajan tiloissa tehtävässä työssä. Työskentelyn tulee olla aina turvallista myös asiakkaan kotona.”*
>
> — Työturvallisuuskeskus

Kotirauhan suoja	TTurvL 8 §
Ei poista työnantajan työturvallisuusvelvoitteita — se vain mutkistaa niiden toteuttamista käytännössä.	Työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite kattaa kaikki paikat, joissa työtä tehdään.

Tunnistettu haaste

Lähtökohta

- Toisen kotona tehtävää työtä koskevat samat määräykset kuin työnantajan tiloissa tehtävää työtä
- Kotirauhan suoja ei poista työnantajan velvoitteita, vaan työnantajan yleinen huolehtimisvelvoite (TTurvL 8§) kattaa kaikki paikat, joissa työtä tehdään
- Lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineen reitti on selkeä ja vakiintunut
- Työnantaja voi hankkia apuvälineen myös työturvallisuusperustein — ei edellytä lääkinnällistä oikeutta.

Ongelma: ei sovittua toimintamallia

Pirhalla ei ole sovittua toimintamallia tilanteisiin, joissa kodissa oleva tai työntekijän mukana kulkeva apuväline alentaisi työntekijän fyysistä kuormitusta.

Avoimet kysymykset:

- Kuka päättää työturvallisuusperusteisesta hankinnasta?
- Kuka vastaa kustannuksista?
- Millä prosessilla edetään, jos tarvitaan apuväline turvaamaan henkilöstön työturvallisuus?

Asian käsittely

Työsuojelutoimikunta	Työsuojelutoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 27.4.2026. Työsuojelutoimikunta päätti viedä asian sote-johtoryhmän käsiteltäväksi ja kuulla aiheen tilannekatsauksen työsuojelutoimikunnassa syyskauden aikana 2026 uudelleen
Sote-johtoryhmä	Asia käsiteltiin sote-johtoryhmässä 10.6.2026. Sote-johtoryhmä antoi asian valmisteluvastuun HR:lle. Valtuutettiin koordinoiva henkilöstöpäällikkö ja koordinoiva työsuojelupäällikkö kokoamaan moniammatillinen työryhmä, joka valmistelee toimintamallin.
Työpajat	Työryhmä kokoontui työpajoihin 28.8.2026 ja 18.9.2026. Työpajoissa kartoitettiin nykytilaa sekä valmisteltiin uusi toimintamalli
Sote-johtoryhmä	Sote-johtoryhmä käsitteli työryhmän valmisteleman mallin kokouksessaan 18.11.2026.
Työsuojelutoimikunta	Asian eteneminen tuodaan työsuojelutoimikunnalle tiedoksi 30.11.2026.

Työryhmä

Liina Pärnoja, sairaanhoitaja, Palliatiivinen yksikkö ja kotisairaalapalvelut

Tuija Toikka, vastuualuejohtaja, Lähikuntoutus

Sirkku Miettinen, palvelujohtaja, Kotona asumista tukevat palvelut

Susanna Koivunen, ylihoitaja, Palliatiivinen yksikkö ja kotisairaalapalvelut

Saija Mäkinen, kuntoutuspäällikkö, Lähikuntoutus

Jaana Larimo, palvelupäällikkö, Erityishenkilöstö ja lääkinnällinen kuntoutus

Minna Riekkola, työsuojelupäällikkö

Johanna Nevala, työsuojeluvaltuutettu

Maarit Pesonen, lähihoitaja, luottamusedustaja (henkilöstön edustaja)

Hannele Ahola, sairaanhoitaja, luottamusedustaja (henkilöstön edustaja)

Anu Nyman, koordinoiva henkilöstöpäällikkö

Mari Kalliomäki, koordinoiva työsuojelupäällikkö

Työturvallisuusperustaisen apuvälineen tarvearvio ja ha[illegible] kotiin vietävissä palveluissa

Sote-johtoryhmä esittänyt toiveen, että mikäli edetään prosessissa, niin tulee tehdä asiakkaan/potilaan palvelutarpeen arviointi ja palveluiden kokonaisuuden arviointi.

1 Tarpeen tunnistaminen

Tarpeen voi nostaa esiin esim. asiakas, läheinen, hoitaja tai fysioterapeutti.

Merkkejä:
- Työntekijöillä on TULES-vaivoja tai lisääntyviä poissaoloja
- Riskiarvioinnissa tunnistetaan hoitoon liittyvä ergonomiariski

Tyypillisiä tilanteita:
- Haavahoito hankalassa kohdassa
- Toistokatetroinnit tai cystofix-hoidot
- Siirtymiset

Asiakas/potilaskohtainen riskiarviointi, jossa arvioidaan myös hoitoon liittyvät ergonomiariskit

2 Oikeus lääki[illegible] kuntoutuksen apu[illegible]

Ensisijaisest[illegible] onko asiakas[illegible] lääkinnällisen apuvälineesee[illegible]

Kyllä

Tarve ohjataan apuvälinepalveluun ja tämä prosessi päättyy

Edetään vaiheeseen 3.

[illegible]

[illegible]henkilö, [illegible] kee [illegible]käynnin [illegible]kijän kanssa.

[illegible]riskiarviointia: [illegible]nen kuormitus

- Huomioidaan asiakkaan kognitio, yksilölliset haasteet ja palvelusopimus
- Jos tarve liittyy liikkumiseen, kotikuntoutus arvioi toimintakyvyn tukemisen

4 Muiden ratkaisujen harkinta

Arvioidaan, voidaanko haitallinen kuormitus poistaa muilla ratkaisuilla.

Keinoja:
- Työtapojen muutos
- Ergonomiaohjaus
- Aktivoiva ja toimintakykyä tukeva hoito

Jos työturvallisuus vaarantuu toimenpiteistä huolimatta, ja hoito jatkuu kotona, edetään vaiheeseen 5. **Ratkaisun tulee perustua riskiarvioon.**

5 Keskustelu asiakkaan ja läheisen kanssa

Käydään läpi vaihtoehdot ja palvelun reunaehdot.

- Suostumus apuvälineen tuomiseen kotiin
- Varmistetaan, että asiakas ja läheinen sitoutuvat apuvälineen käyttöön

6 Esitys ja päätös

Esihenkilö tekee päätöksen riskiarvioinnin ja työsuojelupäällikön konsultaation perusteella.

6 Hankinta

Hankinta erillisen prosessin mukaisesti.

Apuväline käytössä

Seuranta ja vaikuttavuuden arviointi.
Vain oikein käytetystä apuvälineestä on apua.

Pirkanmaan hyvinvointialue

Me hoidamme.

Jatkoaikataulu

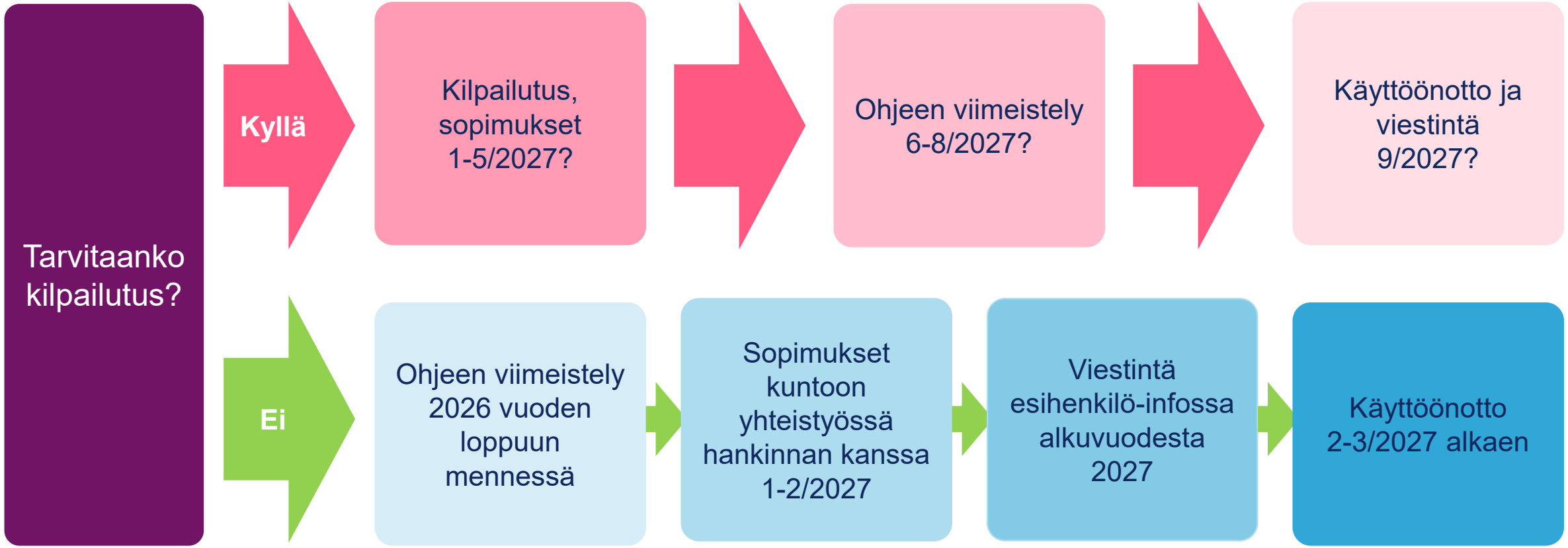

Pirkanmaan hyvinvointialue

Yhteystiedot

Etunimi Sukunimi
Titteli
Yksikkö
Osoitetiedot
000 000 0000
etunimi.sukunimi@pirha.fi
@sometunnus
pirha.fi

Pirkanmaan
hyvinvointialue